

Maria Nyström Agback

Jurist

Anhörigas riksförbund samt Schizofreniförbundet

marianystromagback@hotmail.com

Psykisk ohälsa – vad gäller?

- Rätt ersättning
- Sekretess, samtycke, fullmakter
- Gode män, förvaltare och skillnaden däremellan
- Vart vänder man sig om man inte är nöjd?

Rätt ersättning

Får din anhörig rätt ersättning?

- Försörjningsstöd ger oftast mindre än aktivitetsersättning/sjukersättning
- Missa inte bostadstillägg och merkostnadsersättning (tidigare kallat handikappersättning)

Aktivitetserättning

För den som är 19-29 år

Om man inte kan jobba heltid på minst ett års sikt

Mellan 10 850 och 21 230 kr./månad före skatt

Sjukersättning

För den som är 19-65 år

Om man troligen aldrig kan jobba heltid

Ersättning mellan 10 850 och 21 230 kr./månad
före skatt

Sjukpenning

För den upp till 65 som jobbar eller söker arbete

Högsta sjukpenning för arbetssökande:

543 kr./dag före skatt

Ersättningskollen

Försäkringskassan

afa
FÖRSÄKRING

Svensk Försäkring

Vem som helst kan råka illa ut

Här får du koll på hur mycket pengar du kan få om du blir sjuk eller råkar ut för ett olycksfall.

Jag tjänar

Jag jobbar på

Vi har kollektivavtal

Jag är arbetare/tjänsteman

Jag har

Om du blir sjukskriven kan du få:
12 980 kr/mån*

*Före skatt. Dag 15-90.
Det är Försäkringskassan och Arbetsgivaren som betalar.

▼ [Läs mer om Ersättningskollen](#)

www.ersattningskollen.se

 [Spara i PDF](#)

 [Skriv ut](#)

Försörjningsstöd

Från socialtjänsten

Riksnormen för ensamstående: 4620 kronor (2023),

plus skäliga kostnader för:

bostad
el
hemförsäkring
arbetsresor
avgift till fack
och a-kassa

= det du kan få i försörjningsstöd

1 Inkomster

Ange hela hushållets inkomster per månad i respektive ruta. Beloppen ska vara **netto efter skatt** och avrundade till hela kronor. Inkomster som inte passar in kan du lägga ihop under övrigt. Om du inte anger några inkomster räknas de som noll (0).

Lön	<input type="text"/>
Arbetslöshetsersättning	<input type="text"/>
Sjuk- och aktivitetsersättning	<input type="text"/>
Sjukpenning	<input type="text"/>
Föräldrapenning	<input type="text"/>
Pension	<input type="text"/>
Underhållsstöd/-bidrag	<input type="text"/>
Barnbidrag	<input type="text"/>
Studiestöd	<input type="text"/>
Bostadsbidrag	<input type="text"/>
Övrigt	<input type="text"/>
Summa:	0

3 Utgifter

Ange hela hushållets utgifter per månad i respektive ruta. Avrunda till hela kronor. Om du inte anger några kostnader räknas de som noll (0).

Bostad	<input type="text"/>
Hushållsel	<input type="text"/>

2 Familjeförhållande

De uppgifter du matar in om hushållets medlemmar avgör vilka belopp som hämtas från riksnormen. Om du inte anger något hämtas beloppet för ensamstående utan barn.

- Jag är ensamstående
 Jag är sammanboende (med vuxen)

Fyll i hur många barn som bor hos dig:

0-1 år	<input type="text"/>
1-2 år	<input type="text"/>
3 år	<input type="text"/>
4-6 år	<input type="text"/>
7-10 år	<input type="text"/>
11-14 år	<input type="text"/>
15-18 år	<input type="text"/>
19-20 år, går i skolan	<input type="text"/>
Summa:	3880

Räkna ut

Inkomster	0 kronor
Familjeförhållande (riksnorm)	3880 kronor
Utgifter	0 kronor
Total	3880 kronor

www.socialstyrelsen.se

Skriv in sökordet
provberäkning

Bostadstillägg

- Om du har aktivitetsersättning eller sjukersättning
- Det spelar ingen roll om du har hyresrätt, bostadsrätt, hus eller är inneboende
- Om du har lån på bostaden får du räkna med en del av lånekostnaden vid ansökan
- Ensamstående kan få upp till 6550 kr./månad skattefritt (2023)

Kan jag få bostadstillägg?

- Ring Försäkringskassan, 0771- 524 524 (eller din personliga handläggare)
- Tala om vad du betalar för din bostad och om du bor själv eller inte
- Anmäl alltid ändrad inkomst eller bostadskostnad

Merkostnadsersättning

- Om du har merkostnader på grund av funktionsnedsättning
- Merkostnaderna ska vara högre än 13 125 kronor per år (2023)
- Du kan ansöka om ersättning för sex månader bakåt i tiden
- Från 1 313 kr. i månaden skattefritt (2023)

Försäkringar

Var du försäkrad när du blev sjuk?

- Barnförsäkring?
- Försäkring genom skola?
- Försäkring genom arbetet?
- Försäkring via medlemskap i facket?
- Inkomstförsäkring?

Försäkring

Hemförsäkringar · Resa · Bil, MC, moped · Barn · Personförsäkringar · Skadestånd om du ska betala

Låna & Betala

Bolån · Seniorlån · Privatlån, billån · Betala med kort · Betala på resa

Spara

Sparkonton · Investeringssparkonto · Fonder · Värdepapper · Kapitalförsäkring · Spara till barn · Rådgivning

Pension

Från jobbet · Privat pension · Flytta din pension

Sök

ANDRA VILL HA HJÄLP MED:

[Dödsbo](#) · [Hemförsäkring](#) · [Byta bank](#) · [Båtförsäkringar](#) · [Barn - råkat ut för skada](#) · [Fast eller rörlig ränta?](#) · [Ränteskillnadsersättning](#)

[Visa alla jämförelser](#) ▾

Bolånekalkyl

Pensionsguiden

Reseförsäkring

Kontokort

AKTUELLT

2014-11-07 [Konsumentverket stoppar ett snabblåneföretag och varnar ett annat](#)

I vår vägledning får vi ofta frågor om lån, också om snabblån. Många samtal kommer från konsumenter som ifrågasätter hur kreditprövningen gått till. Och det finns brister. Det visar Konsumentverkets...

2014-11-05 [Bankerna ska aktivt förhindra penningtvätt och terrorismfinansiering](#)

KLAGOGUIDE

Så här klagar du

om du är missnöjd med din bank, försäkringsbolag eller rådgivare.

KONTAKTA OSS

Ring **0200 22 58 00**
Helgria vardagar 9-12

Pensionsguiden - hjälper dig att välja tjänstepensionsbolag

Jämför skillnader och likheter mellan försäkringsbolagens tjänstepensionsprodukter i Pensionsguiden. Vi visar villkor, avgifter och kostnader inom de fem största kollektivavtalsområdena.

Sekretess, samtycke, fullmakter

Det här gäller i vården

- Patienten har rätt till information i vården
- Anhöriga har en viktig roll för information, delaktighet och planering
- Patienten äger sin sekretess

Patienten ska få information om:

1. Ditt hälsotillstånd
2. Vilka undersökningar, behandlingar och hjälpmedel som finns
3. När och hur du kan få vård
4. Effekter och biverkningar, eftervård och förebyggande vård
5. Vilka vårdgivare du kan välja mellan
6. Ny medicinsk bedömning och fast läkar/vårdkontakt
7. Vårdgarantin och vård utomlands

Om informationen inte kan lämnas till patienten, ska den i stället såvitt möjligt lämnas till en närstående till honom eller henne.

Den som ger informationen ska så långt som möjligt försäkra sig om att mottagaren har förstått innehållet i och betydelsen av den lämnade informationen.

Informationen ska lämnas skriftligen om det behövs med hänsyn till mottagarens individuella förutsättningar eller om han eller hon ber om det.

Delaktighet

Hälso- och sjukvården ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

Patientens närstående ska få möjlighet att medverka vid utformningen och genomförandet av vården, om det är lämpligt och om bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar detta.

5 kap. 1 § och 3 § patientlagen

Patienten kan häva sekretessen

Sekretess till skydd för en enskild gäller normalt inte mot den enskilde själv.

Sekretess som gäller till skydd för en enskild hindrar inte att en uppgift lämnas till en annan enskild eller myndighet, om den enskilde samtycker till det.

En enskild kan helt eller delvis häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne.

10 kap. 1 § och 12 kap. 1 § och 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Vårdnadshavare har rätt att veta

Sekretess till skydd för en person under 18 år gäller även i förhållande till vårdnadshavaren.

Men vårdnadshavaren har rätt att veta det som behövs för att kunna uppfylla sina skyldigheter som förälder enligt föräldrabalken, om inte den omyndige antas ta skada av det.

12 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Nödvändig vård och stöd

Även om den enskilde inte kan samtycka,
får vården alltid lämna den information som behövs till andra
i vården eller socialtjänsten så att de kan ge nödvändig vård,
omsorg eller stöd.

25 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Nödfall: sekretessen får brytas

När fara hotar liv eller hälsa kallas det nöd i lagen.

Det är inte brottsligt för vårdpersonalen att bryta mot tystnadsplikten i nödfall, så länge det är försvarligt med hänsyn till omständigheterna.

24 kap. 4 § brottsbalken

Fullmakter

Anhörigbehörighet

Du kan hjälpa din anhörig med:

- Att ta ut pengar och betala räkningar
- Att ansöka om t.ex. hemtjänst och bostadstillägg
- Att deklarerera

Gäller inte för att:

- Sälja eller ge bort saker
- Köpa bil, bostad eller aktier
- Företräda anhörig i domstol

Anhörigbehörighet

Behöriga är i tur och ordning:

- make eller sambo
- barn
- barnbarn
- föräldrar
- syskon
- syskonbarn

Fullmakt vid anhörigbehörighet

FULLMAKT VID UTÖVANDE AV ANHÖRIGBEHÖRIGHET ENLIGT 17 KAP. FÖRÄLDRABALKEN (1949:381)

Kund	Personnummer	Bank

Fullmaktshavare (<i>Anhörig med fullmakt från övriga anhöriga på samma nivå</i>)	Personnummer ¹	Släktskap (<i>exempelvis barn</i>)

Vanlig fullmakt

- Lagen har inga formkrav – men banker kan ha egna formulär
- Fråga efter formulär hos din anhörigs bank
- Hos många banker kan du registrera fullmakten

Exempel på formulär för vanlig fullmakt

ENKEL FULLMAKT

Fullmaktsgivare

Namn/firma		Personnummer/organisationsnummer
<input type="text"/>		<input type="text"/>
Adress	Postnummer, ort	Telefon
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Fullmäktig

Namn/firma		Personnummer/organisationsnummer
<input type="text"/>		<input type="text"/>
Adress	Postnummer, ort	Telefon
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Giltighetstid

Fullmakten är giltig	☐ till och med <input type="text"/>	☐ tills vidare
----------------------	--	---------------------------------------

https://www.fasportalen.se/Portals/0/fullmakt_enke.pdf

Framtidsfullmakt

- Utse någon som tar hand om dina ekonomiska och personliga angelägenheter om du inte längre kan på grund av sjukdom eller liknande
- Ska vara skriftlig med två vittnen
- Den du ger fullmakt till avgör om fullmakten ska börja gälla

Framtidsfullmakt för bank

FRAMTIDSFULLMAKT FÖR BANKÄRENDEN

Villkor, anvisning för ifyllande samt information, se nästa sida

Fullmakts-givare	Namn och adress	Personnummer
		Telefon (även riktnr)
Fullmakts-havare 1	Namn och adress	Personnummer
		Telefon (även riktnr)
Fullmakts-havare 2 (valfritt med flera)	Namn och adress	Personnummer
		Telefon (även riktnr)
	Om flera fullmaktshavare har utsetts får de företräda mig var för sig.	
Fullmaktens ikrafträdande	Fullmakten träder i kraft vid den tidpunkt då jag på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande varaktigt och i huvudsak inte längre har förmåga att ha hand om de angelägenheter som fullmakten avser. Det är fullmaktshavaren som bedömer när ett sådant tillstånd har inträtt.	
Fullmaktens omfattning	Jag ger ovan angiven/angivna fullmaktshavare fullmakt att för min räkning företräda mig avseende samtliga frågor som sammanhänger med mina ekonomiska angelägenheter. Fullmakten innebär rätt för fullmaktshavaren att bland annat:	

**Gode män, förvaltare
och skillnaden däremellan**

God man eller förvaltare

- Den som får en god man bestämmer själv
- Fullt förordnande eller inte?
- Överförmyndaren har årsräkningen

Den enskilde får föreslå god man

Till god man eller förvaltare ska utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig person. Föreslår den enskilde en viss person som god man eller förvaltare, ska den personen förordnas, om han eller hon är lämplig och vill åta sig uppdraget. Detsamma gäller om en god man ska förordnas att bevaka en underårigs eller bortavarandes rätt i ett dödsbo och den avlidne har gett till känna vem den avlidne önskar till god man.

Innan någon förordnas till god man eller förvaltare ska hans eller hennes lämplighet kontrolleras i den utsträckning som behövs.

11 kap. 12 § föräldrabalken

Lättare för gode män att sluta

Gode män och förvaltare måste inte längre kvarstå tills ny god man eller förvaltare utsetts, om de har skälig orsak att bli entledigade innan dess.

Om överförmyndaren har vidtagit alla rimliga åtgärder för att hitta ny lämplig god man eller förvaltare, men inte kunnat, kan godmanskapet/förvaltarskapet upphöra

11 kap. 19 §, 19 a § föräldrabalken

- Socialnämnden fortfarande skyldiga att anmäla behov av god man/förvaltare

Vart vänder man sig om man inte är nöjd?

Missnöjd med vården?

- Prata direkt med vårdpersonalen
- kontakta patientnämnden/patientombudsmannen
- anmäl till Inspektionen för vård och omsorg, IVO
- anmäl till Diskrimineringsombudsmannen, DO

IVO

Ställa frågor eller anmäla anonymt:

Telefon 010-788 50 00

Telefontider vardagar 9.00 - 12.00

www.ivo.se

När kan du vända dig till IVO?

Om du är missnöjd med hälso- och sjukvården eller socialtjänsten.

Maria Nyström Agback

marianystromagback@hotmail.com

